

MAATSCHAPPELIJKE STAGE

Op 15 november 2007 heeft het kabinet Balkenende IV het officiële startschot gegeven voor de maatschappelijke stage (MaS). 80% van de scholen voor voortgezet onderwijs in Nederland zijn op één of andere manier al gestart met de invoering van de maatschappelijke stage. Hieronder volgt een korte uiteenzetting wat de maatschappelijke stage nu eigenlijk precies inhoudt. Door: Dennis Witsiers

En ook gewoon volleyballen

Al geruime tijd is een discussie gaande over maatschappelijke stage voor jongeren in het voortgezet onderwijs. Al sinds de jaren negentig is deze stage door leerlingen een terugkerend onderwerp, onder andere in de Tweede Kamer.

Balkende IV heeft ingezet op een beleidsprogramma, waarvan de zesde pijler, 'de Sociale samenhang', inhoudt dat de kracht en de kwaliteit van de samenleving wordt bepaald door onderlinge betrokkenheid. Dit begint met meedoen. Meedoen aan die samenleving door middel van een betaalde baan, vrijwilligerswerk en de zorg voor anderen.

De doelstelling van de maatschappelijke stage is een toename realiseren van het aantal vrijwilligers en het begeleiden van vrijwilligersorganisaties.

Alle leerlingen uit het voortgezet onderwijs moeten vanaf het schooljaar 2011-2012 verplicht een maatschappelijke stage invullen van minimaal 72 uur. Zij leveren en maken kennis met een onbetaalde bijdrage aan de samenleving.

SUBSIDIES

Sinds mei 2005 bekostigt het ministerie van OCW maatschappelijke stages in het voortgezet onderwijs via de regeling Aanvullende bekostiging maatschappelijke stage. In schooljaar 2006-2007 hebben 481 scholen in het voortgezet onderwijs hiervan gebruik gemaakt.

Alle scholen konden voor 15 oktober 2007 een Regeling aanvullende bekostiging aanvragen bij SenterNovem. Vanaf het schooljaar 2008-2009 ontvangt elke school per BRIN-nummer automatisch een bijdrage van € 18.000,-. Deze is bedoeld als tegemoetkoming in de personele en materiële kosten die gemoeid zijn met het realiseren van de maatschappelijke stage; van

het coördineren en organiseren van de maatschappelijke stage, het opbouwen van een netwerk voor de ontwikkeling en uitvoering van de maatschappelijke stage, de inbedding in de school en de eventuele inhuur van derden, zoals een medewerker van een vrijwilligerscentrale tot en met het aanbieden van de maatschappelijke stage. Vanaf het daar opvolgend schooljaar zal hetzelfde bedrag opgenomen worden in de lumpsum.

Vanuit de Tweede Kamer is gevraagd te kijken naar de mogelijkheid van aanvullende bekostiging per leerling in plaats van per school. Financiering per leerling hoort volgens staatssecretaris van Bijsterveldt-Vliegthart een substantieel bedrag te zijn, terwijl het budget voor 2008 bescheiden is. Daarom zijn gelden uit 2009 nodig. Of deze beschikbaar zijn, heeft te maken met het Coalitie Akkoord. Om financiering per leerling te kunnen realiseren, is een deel van de middelen van 2009 nodig. Met het schrijven van dit artikel heeft het kabinet nog daarover nog niets beslist.

VERPLICHT

Zoals al eerder vermeld werd, is de maatschappelijke stage vanaf het schooljaar 2011-2012 voor elke leerling verplicht, die op dat moment instroomt in het voortgezet onderwijs. De school is geheel vrij om de maatschappelijke stage in te vullen, maar het dient wel een vast en verplicht onderdeel van

het onderwijs te zijn. Ze maakt namelijk deel uit van het onderwijsprogramma van scholen. Hierbij is richtinggevend wat de school, naast de algemeen geldende doelstellingen van de maatschappelijke stage, met deze stage wil bereiken. Binnen deze context is het van groot belang dat een leerling aan de slag gaat met een stage die hem of haar zinvol lijkt.

Zowel vanuit de school als vanuit de stageplaats dient er zorg gedragen te worden voor een gedegen begeleiding van leerlingen. Dit is een essentieel deel van de stage. De school heeft een eigen onderwijsbelang bij maatschappelijke stage vanuit haar visie en doelen en is verantwoordelijk voor een uitvoering door leerlingen die aan haar eisen voldoet. Docenten (mentoren, stagebegeleiders) zetten zich in om de leerling te motiveren, te ondersteunen met een lessenserie, voorlichting en instructie te geven, te begeleiden, grenzen te stellen, te communiceren met de stagebiedende organisaties, links te leggen met andere vakken/vakgebieden, de leerling in staat te stellen kennis te maken met de maatschappij en zich dienstbaar te laten opstellen.

Deze inzet van docenten is afhankelijk of daarvoor door de school passende werkomstandigheden geboden worden. Maatschappelijke stages zijn geen vrijwilligerswerk voor de

docent. Zij willen de stage professioneel inbedden in (vaste) lessen. De visie van de school op dit type stages en de positie in het onderwijsaanbod is daarom van groot belang. Voor een succesvolle en duurzame invoering van de maatschappelijke stage op school is een breed draagvlak van schoolleiding en docenten een cruciale voorwaarde.

VOORDELEN

Over het algemeen zullen de stages buiten de school plaatsvinden, maar soms biedt de school zelf ook stageplekken binnen de school aan. Scholen kunnen ook gebruikmaken van de diensten van vrijwilligerscentrales of -steunpunten. De stagebiedende instellingen profiteren van hulp en zien graag een win-winsituatie voor school, leerling en zichzelf.

De stagebegeleiders vanuit de instelling verwachten van scholen goede afspraken en een goede voorbereiding van leerlingen op de stage. Hun voorkeur gaat uit naar langdurige relaties met scholen. Voor scholen is continuïteit in de relaties ook efficiënt. Organisaties willen vaak persoonlijk contact met de stagecoördinator. Zij houden van duidelijkheid in regels, afspraken, verwachtingen en opdrachten van de leerlingen. Ze willen dat de school de leerling goed voorbereidt.

Door de toenemende vraag naar stageplaatsen groeit bij de

Wij gaan ook op stage

Lesgeven bij de sportvereniging

stagebiedende instellingen de vraag naar onderlinge afstemming en samenwerking met scholen bij het zoeken en plannen van stages. Locale en regionale samenwerking zal steeds meer een 'must' worden.

Het gaat echter altijd om onbetaald vrijwilligerswerk en het valt te allen tijde onder verantwoordelijkheid van de school. Het is in het belang van de school, leerlingen en ouders en van de stagebiedende organisaties om de maatschappelijke stages duidelijk te onderscheiden van beroeps(oriënterende) stages. Het grootste verschil tussen een beroepsstage (snuffelstage, e.d.) en een maatschappelijke stage is dat een beroepsstage in het teken staat van een toekomstig beroep. De maatschappelijke stage is per definitie vrijwilligerswerk. Het kan natuurlijk een bijeffect zijn dat leerlingen beter zicht krijgen op een arbeidssector of een beroep.

Een verschil met een beroepsstage is soms een vergoeding. Maatschappelijke stages vinden altijd plaats zonder dat er betaling tegenover staat en zijn doorgaans ondergebracht bij niet-commerciële instellingen.

START GEMAAKT

Al veel scholen hebben een start gemaakt met de invoering van de maatschappelijke stage. Een aantal van deze combineert de stage met LO of BSM (BSM is het eindexamenvak LO, dat kan worden gekozen in de Tweede Fase). Een praktisch voorbeeld hiervan is het Beatrix College in Tilburg. De leerlingen die in havo 4 BSM gekozen hebben krijgen van omliggende sportverenigingen en hun bonden een verplichte trainerscursus aangeboden als onderdeel van het Programma Toetsing en Afsluiting (PTA) van BSM. Als tegenprestatie en als pilotproject maatschappelijke stage op het Beatrix College

dienen deze leerlingen, vooralsnog 20 uur, hand- en spandiensten te verlenen voor de sportvereniging waar zij de cursus gevolgd hebben. Dat kan bijvoorbeeld in de vorm van vrijwilligerswerk tijdens een competitiedag, het assisteren van trainers die workshops geven aan leerlingen van de basischool of het mede organiseren van een sportevenement voor de buurt, gericht op en in samenwerking met de betrokken vereniging.

Maar ook andere scholen in Nederland combineren de maatschappelijke stage met LO of BSM. Meer informatie over verschillende pilotprojecten zijn te vinden op de website van SenterNovem

(www.senternovem.nl/maatschappelijke_stages/).

Meer algemene, maar zeer uitgebreide informatie is te lezen op www.samenlevenkunjeleren.nl.

Foto's: Dennis Witsiers

Correspondentie: d.witsiers@fontys.nl